

Φύλλο εργασίας

Θανατική ποινή – Ηθικός σχετικισμός

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

1. Ποια θέση θα έπαιρναν απέναντι στη θανατική ποινή (05')
  - Ο Kant (1^η κατηγορική προσταγή)
  - Ο D. Hume

<p>Ωφελιμισμός Ιδρυτές του θεωρούνται ο Τζέρεμι Μπένθαμ και ο Τζον Στιούαρτ Μιλ (19ος αιώνας)</p>	<p>Ηθικά ορθή πράξη φαίνεται να είναι αυτή της οποίας τα αποτελέσματα είναι καλύτερα, ή έστω εξίσου καλά με εκείνα άλλων, εναλλακτικών πράξεων για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων· εσφαλμένη είναι εκείνη της οποίας οι συνέπειες είναι χειρότερες από εκείνες άλλων πράξεων. Σκοπός των πράξεών μας πρέπει να είναι η μεγαλύτερη κατά το δυνατόν ωφέλεια για τον μεγαλύτερο κατά το δυνατόν αριθμό ατόμων.</p>
<p>Γερμανός φιλόσοφος Ιμάνουελ Καντ Στηρίζεται στον <u>ορθό λόγο</u>.</p> <p>Κατηγορική προσταγή (επειδή έχει κατηγορικό -δηλαδή απόλυτο και όχι υποθετικό- χαρακτήρα)</p>	<p>1^η: Ο ηθικός νόμος πρέπει να μπορεί να ισχύει σε κάθε περίπτωση και να μη συνδέεται με συγκεκριμένους στόχους του ενός ή του άλλου υποκειμένου. Σύμφωνα με την κατηγορική προσταγή, πρέπει το υποκείμενο της πράξης να θέλει ο γνώμονας (κανόνας) της πράξης του να ισχύει ως καθολικός νόμος (αυτοδέσμευση/αυτονομία - καθολικότητα) ΗΘΙΚΟ=ΛΟΓΙΚΟ 2^η: Πρέπει κάθε υποκείμενο να πράττει έτσι, ώστε να μεταχειρίζεται πάντοτε όλους τους άλλους ανθρώπους -όπως και τον εαυτό του- ως σκοπούς και όχι μόνο ως μέσα των πράξεών του.</p>
<p>Σωκράτης - Πλάτων</p>	<p>Η αρετή είναι γνώση του ηθικά ορθού (Ουδείς έκων κακός = κανείς δεν είναι με τη θέλησή του κακός (αλλά γιατί αγνοεί το καλό))/ της ιδέας του Αγαθού. Η ηθική αρετή οδηγεί στην ευδαιμονία¹.</p>
<p>Αριστοτέλης <i>Ηθικά Νικομάχεια</i> <i>Ηθικά Ευδήμεια</i></p> <p>1 “ευδαιμονία”: πλήρης Ανάπτυξη της ανθρωπίνης προσωπικότητας [όχι απλώς αυτό που σήμερα αποκαλούμε ευτυχία (δηλαδή κάποια υποκειμενική ψυχική κατάσταση ευφορίας)]</p>	<p><u>Δεν αρκεί η γνώση του ηθικά ορθού, πρέπει και να το πράττει κάποιος, για να είναι ηθικός και μάλιστα <u>διαρκώς, σε όλη του τη ζωή.</u></u> Η ηθική αρετή είναι επιλογή με βάση την ορθή λογική της μεσότητας (θάρρος) μεταξύ μιας έλλειψης (δειλία) και μιας υπερβολής (θράσος), οι οποίες θεωρούνται κακίες. Η αρετή είναι</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνώση του καλού και του κακού • Προαίρεσις (ελεύθερη, λογική επιλογή) • Επαναλαμβανόμενη πράξη (έθος) <p>Η ηθική αρετή προσδιορίζεται <u>κατά άτομο (χαρακτήρας)</u>, αφού εξεταστούν παράμετροι, όπως: πρόσωπο, χρόνος, συνθήκες, τρόπος, σκοπός. Η ηθική αρετή οδηγεί στην ευδαιμονία¹.</p>
<p>D. Hume</p>	<p>Βάση των ηθικών μας επιλογών μπορεί να είναι η συμπάθεια (συν+πάσχω) για τους άλλους (ενσυναίσθηση), που δεν πρέπει να τη θεωρήσουμε ως απλή συναισθηματική εκδήλωση.</p>
<p>Ηθικός σχετικισμός (π.χ. Σοφιστές: Πρωταγόρας, Πρόδικος, Αντισθένης κ.λπ.)</p>	<p>Η θεωρία που υποστηρίζει ότι δεν μπορούν να υπάρξουν αξίες και αρχές που να ισχύουν καθολικά, ανεξάρτητα από την εποχή και τον τόπο εφαρμογής τους. Γίνεται σύγχυση μεταξύ του τί συμβαίνει (περιγραφικών</p>

	<p>προτάσεων ή προτάσεων του είναι: όλοι στο δημόσιο κλέβουν) και του τί πρέπει (αξιολογικών προτάσεων ή προτάσεων του πρέπει: (άρα) στο δημόσιο όλοι πρέπει να κλέβουν. Η εξαγωγή ως συμπέρασμα από μια περιγραφική πρόταση μιας πρότασης αξιολογικής είναι λογικό σφάλμα και ονομάζεται φυσιοκρατική πλάνη.</p>
--	--

1. Προβολή video (11.43') :

<https://www.youtube.com/watch?v=NKkAqkA7dG0>

Οι μαθητές χωρίζονται σε **2 ομάδες**.

Η μία ομάδα, ενώ παρακολουθεί το video, καταγράφει **στοιχεία που καταδικάζουν** τον κατηγορούμενο και η άλλη **στοιχεία που τον αθώνουν ή ελαφρύνουν τη θέση του**.

2. Φιλοσοφική συζήτηση

Εφαρμογή της στρατηγικής των **έξι καπέλων του Έντουαρντ ντε Μπόνο** μέσω των τεχνικών της ενσυναίσθησης και της υιοθέτησης πολλαπλών ρόλων.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ (Προετοιμασία:05' + Παρουσίαση: 20')

ΜΠΛΕ:

Δίνει το λόγο, ελέγχει την τήρηση του χρόνου (4' κάθε καπέλο), συντονίζει.

ΑΣΠΡΟ:

Η κατηγορία, το προφίλ του κατηγορουμένου, οι κατηγοροί, οι υπερασπιστές, η δίκη (συνθήκες, διαδικασία)

ΚΟΚΚΙΝΟ:

Ποια σημεία της ταινίας σας έκαναν εντύπωση και ποια συναισθήματα σας προκάλεσαν;

Φόβοι, πρόγνωση, επιθυμίες

ΜΑΥΡΟ:

Οι μαθητές στη θέση του κατηγορου-τεκμηρίωση κατηγορίας

ΚΙΤΡΙΝΟ:

Οι μαθητές στο ρόλο του υπερασπιστή-τεκμηρίωση υπερασπιστικών στοιχείων

ΠΡΑΣΙΝΟ:

Μπορείτε να προτείνετε κάτι άλλο και να τεκμηριώσετε την άποψή σας;

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ: (05')

(Από την ομάδα με το **μπλε** καπέλο και τη διδάσκουσα)

Ηθικός σχετικισμός